

Een groot talent

- Ik weet niet of dit wel zo'n goed idee is, zei Lynn.

- Wat bedoel je? vroeg Nania.

Ze bleven staan. Lynn wees naar de overkant van de straat, maar Nania zei:

- Het is nog iets verder.

- Ik ken de stad. Moet jij niet een rijzweepje kopen?

- Nee, zei Nania. Renee koopt liever bij haar in het dorp.

- Renee heeft al een rijzweepje.

- Ze heeft er een heleboel. Ik mag er eentje van haar lenen.

Lynn liep glimlachend verder.

- Ze waakt als een moederkloek over je, vermoed ik zo.

- Soms wel, ja.

Toch draalde Nania.

- Zijn ze daar goedkoop? vroeg ze.

- Loop nou maar door, zei Lynn over haar schouder. Als Renee dat geen goede winkel vindt, is ze toch niet te spreken over je aankoop.

- Ik heb niet echt een zweepje nodig.

Lynn wachtte tot Nania haar ingehaald had en liep toen verder.

- Wat bedoelde je nou? vroeg Nania. Waarom is dit geen goed idee?

- Omdat, zei Lynn, ik weinig kan betekenen voor je broertje. Hij heeft les, heb je me verteld. Maar als hij werkelijk zo getalenteerd is, helpt zijn leraar hem wel verder.

- Hij krijgt les van mijn oom. Die kan een leuk mopje spelen, maar verstand van muziek heeft hij niet echt. Niet zoals jij, Lynn.

- Ik ben geen pianist.

- Je speelt toch piano?

- Ja, dat wel, maar het was niet mijn hoofdvak.

- Je weet er vast meer van dan mijn oom. Om te beginnen heb ik jou nog nooit dronken gezien.

- Dronken?

Lynn keek haar jonge vriendin achterdochtig aan.

- Dronken, zei Nania. Echt waar! Niet altijd, hoor. Maar hij heeft het moeilijk en zo, en soms drinkt hij eerst. Mijn moeder stuurt hem dan liever weg, maar mijn broertje vindt het niet erg. Die vindt dat wel grappig.

- Je echte moeder.

- Mijn... hoe noemde je dat laatst ook alweer?

- Je biologische moeder.

- O ja, zei Nania, die mij gebaard heeft.

- Precies. Je hebt twee moeders, maar eentje heeft jou gebaard.

- En de ander was met mijn oom getrouwd.

- Pardon?

- Heb ik je dat niet verteld? Mijn tweede moeder is van mijn oom gescheiden en met mijn moeder getrouwd.

- Ik wist dat je ouders lesbisch zijn, maar dat van je oom is nieuw voor mij.

- Zo hebben ze elkaar ontmoet, op een familiefeestje.

- En je vader?

Nania dacht een tijdje na.

- Die is ook gescheiden, zei ze toen.

- Je meent het...

- Het is nogal ingewikkeld.

- Ik hoef het niet te weten, zei Lynn. Je broertje is wel je broertje?

- Ja, we hebben dezelfde moeder.

- En hij is een groot pianist in de dop?
- Ik denk van wel, zei Nania. Hij kan prachtig spelen, terwijl hij niet veel les heeft gehad. Mijn moeder denkt dat hij concertpianist wordt. Ze heeft een mooie piano gehoord, de beste die ze kon vinden.
- Maar wel gehoord?
- Ze geeft niet graag geld uit. Het stemmen moet ze wel zelf betalen, maar bij de levering is hij gratis gestemd. Echt vals klinkt hij nog niet.
- Op de hoek van de straat dacht Lynn na over de route die ze zouden nemen. Zij volgde bij voorkeur de toeristische route, door de straten met eeuwenoude huizen, bewoond door studenten en buitenlanders. De sfeer daar inspireerde haar.
- We kunnen omlopen, zei Lynn. Of wil je de kortste weg nemen?
- De kortste. Ik heb geen makkelijke schoenen aan.
- Lynn keek naar haar schoenen.
- Je hebt nooit makkelijke schoenen aan. Loop je altijd op hakken?
- Ik heb ook sandalen.
- Loop je altijd op hakken, in de herfst en de winter?
- Nania glimlachte. Ze staken schuin de straat over, in de richting van een smalle zijstraat. Lynn kende die buurt. Het enige bijzondere dat zij daar ooit gezien had, was een belachelijk grote schotelantenne op de gevel van een rijtjeshuis.
- Dit wordt een saaie dag, zuchtte Lynn.
- Als mijn oom ook komt, wordt het nog spannend.
- Als ik ergens geen behoefte aan heb, is het wel een zinloos gesprek met een dronken speler van mopjes. Je broertje komt dan maar een keer naar mij.
- Het zal wel meevallen, zei Nania.
- Ze wandelden door een buurt die na de oorlog was ontworpen door architecten van onbesproken gedrag.
- Hou je van architectuur, Nania?
- Van huizen, bedoel je?
- Ook.
- Een beetje. Hier vind ik het wel aardig.
- Aardig?
- Ja, lekker schoon. Geen rommel of graffiti.
- Geen mensen ook.
- Het is niet zo'n lekker weer, zei Nania. Ik denk dat ze allemaal binnen zitten.
- O, vast wel, zei Lynn. Ze zitten met z'n allen vol nostalgie te kijken naar een zender uit een land waar ze niet meer willen zijn.
- Da's altijd zo, zei Nania. We zijn een keer met een camper op vakantie geweest, naar Italië. Mijn moeders wilden dat graag, want Toscane was de mooiste plek op aarde, zeiden ze.
- Waren ze daar eerder geweest?
- Volgens mij niet. Ze lazen wel veel over Toscane.
- Een beetje vreemd.
- Hoezo?
- Nou, je hebt een lesbisch stel als ouders, ze kopen bij voorkeur in de wereldwinkel, vertelde je me eens, ze lezen over Toscane, ik neem aan dat ze links stemmen en zeer voor het milieu zijn...
- Heel erg.
- Ook vegetariër?
- Mijn moeder is dol op vlees. Toen ik klein was, vertelde ze me altijd dat we alleen vlees aten van dieren die heel gelukkig hadden geleefd en van ouderdom waren gestorven.
- Je echte moeder?
- Ik kreeg pas een tweede moeder toen ik negen was. Wat vind je nou vreemd, Lynn?
- Nou, ik vind een camper niet bij het beeld passen.
- Die mochten ze lenen, geloof ik.

- Campers zijn slecht voor het milieu. Je zou eerder verwachten dat ze met de trein wilden gaan.
 - Dat is te duur. Met z'n vieren naar Italië met de trein?
 - Principes mogen wat kosten.
 - Mijn moeder werkt voor een organisatie die zich inzet voor de armen in... Nou ja, het zal Afrika wel weer zijn.
 - Of Azië.
 - Zoiets. Maar als ze geen goed salaris krijgt, is ze zo weg. Ze heeft een tijdje vrijwilligerswerk gedaan bij zo'n centrum waar ze voedsel weggeven aan arme mensen, maar ze ergerde zich aan de ongewassen types die daar kwamen. Dat kon ze wel hebben, maar niet voor niks.
 - Gaven ze geen zeep weg? Overigens, het is toch hier in de buurt?
 - Ongeveer. Deze straat is wel lang, maar daarna hoeven we niet zo ver meer.
 - Je kent deze straat?
 - Ja, zei Nania. Zo ben ik een keer naar jou gelopen.
 - Wonen je ouders ook in een dergelijke straat?
 - Het lijkt er wel een beetje op, maar wij hebben een parkje.
 - Mooie architectuur?
 - Het is een nette buurt, anders woonden ze daar niet.
- Even later liepen ze een straat in, waar de huizen ongeveer anderhalf keer zo groot waren als in de straat met de schotelantennes. Lynn zag echter dat de architecten ook hier tot voorzichtigheid waren gemaand. Elke vorm van originaliteit ontbrak.
- Zie je? zei Nania. Nergens zie je rommel.
 - Houden je ouders van kunst, Nania?
 - Van kunst? Je bedoelt beeldjes en zo?
 - Laat me raden. Houten beelden uit de wereldwinkel.
 - Ja, zei Nania opgewekt, want dan help je er nog iemand mee.
 - Van muziek... weten wij niet veel.
 - Wat zeg je? vroeg Nania.
 - O, ik dacht aan een dagboek dat ik gelezen heb. Het werd geschreven door twee broers, Franse schrijvers, in de negentiende eeuw. Ze hebben over elke vorm van kunst een uitgesproken mening, maar over muziek weten ze niet veel te melden. Dat geven ze overigens eerlijk toe. Het is te ver van hun bed.
 - Iedereen houdt van muziek.
 - Zeker.
 - Mijn oom speelt best leuke stukjes, als hij nuchter is.
 - En als hij niet nuchter is?
 - Dan zingt hij ondeugende liedjes.
- Lynn aarzelde even, voor ze vroeg:
- Heeft je moeder er geen problemen mee, Nania, dat je... laten we zeggen, tegen betaling mannen verwent?
 - Nee, want dat is modern. Volgens mij vindt ze het niet leuk, maar ze wil niet burgerlijk overkomen. Dat is het ergste wat haar kan gebeuren, dat ze burgerlijk wordt genoemd.
 - Je echte moeder?
 - Ja, mijn tweede moeder kan het niet veel schelen. Die vindt gewoon dat ik mannen moet gebruiken.
 - De moeder die gescheiden is van je oom.
 - Het zal er wel mee te maken hebben. Kijk, hier is het.
- Ze bleven staan voor een huis met een verwaarloosde tuin. Hier en daar stond een verdorde plant en een natuurstenen paadje was deels met mos begroeid.
- Geven ze niet veel om tuinieren?
 - Ze zijn het wel van plan. Ik geloof dat ze laatst zeiden, dat ze de tuin winterklaar willen maken.
 - Daar hebben ze nog maanden de tijd voor.
 - Ja.
- Nania ging voor over het betegelde pad naast de tuin en belde aan.

- Werkt je tweede moeder ook voor de derde wereld?

- Ze doet schuldsanering.

- Voor de armen hier.

- Ja.

- Verdient dat goed? vroeg Lynn.

- Ik denk van wel. Ze is dol op sieraden. Af en toe lijkt ze wel een kerstboom.

Nania wilde een tweede keer aanbellen, maar bedacht zich toen en deed haar tasje open.

- Ik heb een sleutel, zei ze.

Ze ontsloot de voordeur en stapte naar binnen. Lynn volgde haar.

In de hal keek Lynn naar de kapstok, maar omdat Nania doorliep naar de huiskamer, hield ze haar jas aan.

Staande in de deuropening keek Lynn nieuwsgierig rond. Er was niemand. De kruk voor de piano, die schuin voor de schuifdeur naar de achtertuin stond, was leeg.

- Zijn we te vroeg?

- Nee, zei Nania, die naar een klok aan de wand keek. Het is half vier. Zo laat had ik afgesproken.

- Edoch, geen broertje.

- En geen moeder.

- En, zei Lynn, geen dronken oom.

Nania ging op de wit lederen bank zitten. Lynn plofte tegenover haar neer in een zachte fauteuil.

- Ik snap het niet, zei Nania. Het is toch donderdag?

- Het is donderdag.

- Waar zijn ze dan?

- Misschien komen ze nog.

Opeens stond Nania op. Ze liep naar de tuindeur, schoof die open en zei:

- Waar was je nou, etterbak? We zitten te wachten!

Lynn kon niet zien tegen wie ze het had, maar ze vermoedde dat broerlief zojuist thuis was gekomen.

Ze klom uit de fauteuil en ging naast Nania staan.

Achter in de tuin hing een poort open. Broertje was onderweg naar de aangebouwde schuur.

- Wat doe je nou? vroeg Nania. Kom eens gauw naar binnen.

- Waarom?

- Waarom?! Omdat we speciaal voor jou gekomen zijn. Lynn is hier, je weet wel.

- O ja, zei de jongen, het genie.

Lynn glimlachte geamuseerd. De jongen met zijn blonde, krullerige haardos maakte op haar een aangename indruk. Hij leek haar redelijk onbezorgd en bovendien meer geïnteresseerd in eenvoudige jolijt dan in het doorgronden van een compositie voor piano.

- Jongeman, zei Lynn vriendelijk. Je gaat ons verblijden met je pianospel?

- Ik wilde eigenlijk Benny gaan helpen. Zijn scooter is stuk. Ik heb gereedschap nodig.

Hij liep de schuur in.

- Hé, snootap! riep Nania.

- Laat hem maar, zei Lynn. Ik denk dat ik al genoeg weet.

Ze draaide zich om en ging weer in de fauteuil zitten.

- Hoezo? vroeg Nania. Je hebt hem nog niet horen spelen.

- Ik vermoed dat jouw oom precies de goede leraar voor hem is.

- Maar hij speelt prachtig!

- Vast wel. En wat dan nog? Niet iedereen die talent heeft, moet per se naar het conservatorium.

Nania ging tegenover Lynn op de bank zitten. De tuindeur liet ze open staan.

- Ben je boos? vroeg ze. Omdat hij hier niet op tijd was?

- Zeker niet, zei Lynn. Ik denk dat je niet goed begrijpt wat hier aan de hand is.

- Nou, dat moet je me dan maar eens vertellen.

- Je hebt een broertje, die je best graag mag, ook al scheld je hem uit, en dat broertje speelt heel mooi piano. Je gunt hem het allerbeste, dus vind je dat hij de hoogste opleiding moet volgen die beschikbaar is. Dat is het conservatorium, in eerste instantie.

- Ja, zei Nania enigszins gebelgd, en wat is daar mis mee?
 - Heb jij je wel afgevraagd wat je broertje zelf wil?
 - Die wil niks, zei Nania. Die wil alleen maar klieren.
 - Ik denk dat hij zich prima amuseert. Hij vindt het best leuk om samen met een aangeschoten oom piano te spelen, maar ik denk niet dat die jongen zich ooit vast zal bijten in taaie muziektheorie.
 - Moet dan dan? Als hij toch mooi speelt?
 - Een conservatorium verwacht van een kandidaat op z'n minst een voltooide middelbare schoolopleiding, en dat is niet voor niets.
 - Hij zit in het laatste jaar van het VMBO.
 - Daar hebben we het eerste probleem al. Hij zou dus eerst het MBO moeten doen, of de HAVO. Hoe doet hij het op het VMBO?
 - Niet zo best, eigenlijk. Dat komt door Benny. Die is ouder, maar hij deugt voor geen meter. Zijn vader is boswachter.
 - De onverlaat. Luister, Nania, zo heeft het geen zin. Als je broer werkelijk in de toekomst naar het conservatorium wil, moet hij eerst een goede vooropleiding volgen.
 - Die oom van mij bakt er niks van.
 - Stuur hem dan naar de muziekschool. Daar krijgt hij les van bekwame docenten. Mocht je broer echt getalenteerd zijn, dan helpen zij hem wel verder.
 - Dus, zei Nania teleurgesteld, je kunt niets voor hem doen?
- Lynn schudde nee.
- Ik kan wel iets voor hem doen. Ik kan hem met rust laten. Laat hem eerst maar wat ouder worden.
 - Dat is toch verkeerd? zei Nania verontwaardigd. Met piano spelen moet je zo vroeg mogelijk beginnen, dat weet iedereen!
 - En, hoe oud was hij, toen hij begon?
 - Ehhh... vorig jaar... Hij was toen bijna veertien.
 - Dat is al te laat. Concertpianist wordt hij niet meer. Hij zou wel pianoleraar kunnen worden. Als dat je doel is, stuur hem dan naar de muziekschool. Al vermoed ik, dat je moeder de drijvende kracht is. Maar goed, je bent het blijkbaar met haar eens.
 - O, zei Nania beteuterd. Met dertien ben je al te laat?
 - Ja. Maar niet voor een prettig leventje. Daar heeft je broer alle tijd voor. Overigens, hij heeft daar volgens mij geen hulp bij nodig.
 - Het is anders wel jammer, zei Nania. Hij speelt heel mooi.
 - Naar de muziekschool.
 - Daar is het anders ook niet altijd even geweldig, zei Nania.
 - Hoe bedoel je? Heeft hij daar al eens les gehad?
 - Nee, mijn oom werkt daar.
 - Je oom werkt op de muziekschool?! Maar waarom zeg je dat dan niet?
 - Jij weet veel meer van muziek dan mijn oom.
 - Het zal wel, zuchtte Lynn.
 - Wil je een kopje thee?
 - Nee, dank je. Zullen we weer gaan? Of wil je hier blijven, dan ga ik wel alleen naar huis.
- Nania keek in de richting van de tuindeur. Lynn hoorde de poort. Broerlief was blijkbaar weer naar Benny toe.
- We gaan maar, zei Nania. Komt Renee vanavond bij jou?
 - Ze is vanavond bij Peter. Die heeft haar eindelijk gebeld.
 - Heb jij verder nog plannen?
 - Nee, zei Lynn, maar we kunnen samen een film kijken.
 - Ja, leuk! zei Nania. Ik zie graag een goede film. Heb je wat in huis?
 - O ja, genoeg. Renee en ik hebben een media-speler gekocht. Die staat vol met films.
 - Nee, ik bedoelde drank.
 - Als je hetzelfde merk bier drinkt als Renee, heb ik genoeg in huis.
 - Dan gaan we. Of... nee, we gaan nog niet.

De voordeur werd geopend en weer gesloten. Lynn vermoedde dat een van de moeders thuiskwam. Waarschijnlijk de echte moeder, die hier om half vier zou zijn. Het was inmiddels kwart voor vier.

- Goedemiddag, zei de vrouw, die eerst haar jas had opgehangen. Neem me niet kwalijk dat ik wat later ben. Het gaat helemaal mis in Angola.

Lynn glimlachte, stond op en gaf haar een hand.

- Lynn. Het is mij een genoegen.

- Aangenaam, zei de moeder. Dag, Nania. Heb je de visite al iets aangeboden?

- Ze wil niks, zei Nania.

- Heeft mijn zoon voor u gespeeld? Hij is werkelijk een groot talent, vindt u niet?

- Voorspelen is niet echt nodig, mevrouw. Ik heb zojuist Nania uitgelegd, dat uw zoon het beste les kan nemen op de muziekschool. Hij zou ook, als hij werkelijk verder wil, na het VMBO door moeten gaan naar het MBO.

- We steken de vlag uit als hij z'n VMBO haalt. En wat die muziekschool betreft, onze Fred werkt daar als portier. Hij geeft mijn zoon les. Als je zijn verhalen hoort over die leraren... Maar wilt u niet uw jas uitdoen?

- Ja, doe je jas uit, Lynn. Dan blijven we nog even.

Lynn staarde Nania een moment aan, stond toen langzaam op en trok haar jas uit. Nania nam de jas over en liep de gang in, waar ze ook haar eigen jas aan de kapstok hing.

Lynn ging weer zitten. Ondertussen riep moeder, die bij het voorstellen vergeten was haar naam te noemen, naar Nania:

- Waar is hij?

- Bij Benny.

- Wat doet hij daar?

- De scooter van Benny is stuk.

- O... En hij moet daar bij zijn?

- Benny had niet het goede gereedschap.

- Hoe weet jij dat? Is hij soms hier geweest?

- Ja, zei Nania, die de huiskamer weer binnenkwam, hij was net hier, om gereedschap te halen uit de schuur.

- De jongen heeft het druk, zei Lynn.

- Ja, maar... als hij net hier was, dan had hij toch net zo goed iets kunnen spelen?

Nania viel op de bank neer en keek afwachtend naar Lynn.

- Dat had gekund, zei Lynn. Maar verschil maakt het niet.

- Waarom niet? Moeder ging naast Nania op de bank zitten.

- Omdat hij te laat begonnen is en bovendien niet over de goede vooropleiding beschikt. Hij begon op zijn dertiende pas te spelen. De kans dat hij ooit een uitzonderlijk pianist zal worden, is daardoor zeer klein. Afgezien daarvan heeft hij, wil hij op het conservatorium een kans maken, minimaal een voltooide middelbare schoolopleiding nodig. Dat wil zeggen, op zijn minst HAVO.

- HAVO? zei moeder.

- Ja.

- Met alleen VMBO wordt hij niet toegelaten?

- Geen schijn van kans.

Moeder snoof eens diep en zei:

- Het is werkelijk onuitroeibaar, dat elitaire gedoe. Weet u wel, dat jongeren uit sociaal zwakkere milieus vaak niet verder komen dan het VMBO?

- Ehhh... mam, zei Nania.

- Mag ik vragen wat voor opleiding u genoten heeft? vroeg Lynn.

- Ik? Ik heb de HAVO gedaan. En daarna de Sociale Academie... en nog wat cursussen, als ik tijd had.

- Dan behoren u en uw gezin toch niet tot het sociaal zwakkere milieu?

- Nee, maar daar gaat het niet om. Het gaat om het principe. Zo krijgen de minderbedeelden nooit een faire kans.

- Mam... zei Nania.

- Wat?
 - Lynn is niet zo dol op dat gezeur.
 - Welk gezeur? vroeg moeder geïrriteerd.
- Lynn stak bezwerend een hand op.
- Iedereen, zei Lynn, heeft recht op een gelijke kans.
 - Dat dacht ik ook, zei moeder.
 - Maar als u geen lot koopt, krijgt u geen prijs. Als uw zoon niet de HAVO bezoekt, hoeft hij geen beloning te verwachten.
 - Wat is dat nou voor een onzin?! Het gaat er nou net om, dat sommige mensen de HAVO niet kunnen halen! Zij hebben het geld niet voor een lot. Moeten ze daarom maar arm blijven?
 - Wil je een kopje thee, Lynn? vroeg Nania.
 - Grappig, zei Lynn. Renee probeert ook altijd in te grijpen.
 - Misschien kunnen we beter gaan.
 - Gaan? zei moeder. Ga je broer maar eens halen. Die lummel denkt dat hij er onderuit komt, maar spelen zal hij!
 - Dat is echt niet nodig, zei Lynn. Al speelt hij prachtig, ik kan niets voor hem doen. Stuur hem naar de muziekschool en vraag de docent om u op de hoogte te houden van zijn vorderingen. Meer zit er voorlopig niet in.
 - Omdat hij geen HAVO heeft?
 - Ook. En omdat hij, met een beetje geluk, hooguit pianoleraar zal worden.
 - Maar u heeft hem niet horen spelen!
 - Ik ga me niet zitten herhalen, zei Lynn.
- De moeder van Nania nam Lynn met een donkere blik op.
- U heeft het conservatorium gedaan? vroeg ze.
 - Jazeker, zei Lynn.
 - Weet u, dat tijdens mijn studie aan de Sociale Academie het conservatorium als een conservatief bolwerk werd beschouwd?
 - Vast wel. Als je niet over voldoende talent beschikt, ben je er niet welkom. Ook niet als je dom bent, trouwens. Dat moet pijn hebben gedaan bij u en uw medestudenten.
 - En koffie? vroeg Nania.
 - Nee, dank je, zei Lynn. We gaan maar eens.
 - Wacht even, zei moeder. En als we het nu eens anders aanpakken?
 - Hoe had u dat dan gedacht, mevrouw?
 - Ik kan een brief schrijven aan de directie van het conservatorium. Een brief waarin we zijn motivatie opnemen, wat achtergrondinformatie geven en... Ja, dan verwijzen we ook naar de laatste ontwikkelingen in het onderwijs. Eventueel sluiten we een paar statistieken in. Op mijn werk kan ik grafisch wel het een en ander.
 - Zo'n brief heeft geen enkele zin.
 - Ik zou niet weten waarom niet. Op de Sociale Academie...
 - Pianoleraar is een vak, net als loodgieter, meubelmaker of hersenchirurg. U krijgt ook liever geen loodgieter in huis, wiens moeder wel briefjes kan schrijven, maar die niet weet wat hij aan dat lek moet doen.
 - Dat ziet u dan toch verkeerd. Een pianoleraar is een leraar. Op de huidige pedagogische academies is het niveau echt niet zo hoog. Ik zou niet weten waarom een conservatorium daar van af moet wijken.
 - Dit heeft geen zin, zuchtte Lynn. U leeft in een andere wereld dan ik.
 - Dat is flauwekul. Ik ken deze wereld als mijn broekzak. Als je zelfs leraar op een basisschool kunt worden, zonder dat je zelf goed kunt rekenen, dan moet je ook als pianist ver kunnen komen, al heb je maar VMBO.
 - Toch is het niet zo. Maar of u daar wel aan wilt...
 - Het gaat toch om het gevoel? Je moet muziek gewoon aanvoelen. Ik zie zo vaak een pianist een beetje meedeinen met de muziek. Die zit dan echt niet na te denken over wat hij op de HAVO geleerd heeft.

- Vast niet.
- En mijn zoon kan, als hij wil, heel gevoelig zijn. Ik vergeet nooit hoe hij stond te huilen, toen zijn vliegtuig van Playmobil uit elkaar viel. Weet je nog, Nania? Hij was er helemaal stuk van.
- Dat was Lego. Hij heeft nooit Playmobil gehad.
- Nou, vooruit dan, Lego. Wat maakt het uit? Gevoelig is hij wel.

Nania schoot overeind en liep naar de tuindeur. Moeder volgde haar meteen en riep:

- Kom jij eens gauw naar binnen!
- Waarom? hoorde Lynn de jongen zeggen.
- Omdat je piano hier staat.
- Is ome Fred er? Vraag eens of hij verstand heeft van scooters.
- Niks scooters. Je komt piano spelen, voor die mevrouw van het conservatorium.
- Is ze er nog? Ik heb tegen Benny gezegd, dat ik zo terug zou komen. Ik leg alleen maar het gereedschap weg.

Lynn hoorde een scooter starten. Benny woonde blijkbaar een paar deuren verder. Het starten bleek een groot succes, maar de motor viel even daarna weer stil.

- Als jij niet gauw naar binnen komt, jongeman, zwaait er wat voor jou!
- Mag ik dan niet meer piano spelen?
- Vlug, naar binnen!

Het viel Lynn op dat beide vrouwen bij de open tuindeur bleven staan. Haar moeder zou de onwillige krullenbol meteen bij zijn haren pakken en naar binnen sleuren.

- U kunt beter die tuindeur sluiten, zei Lynn. Anders raakt de piano ontstemd door het vocht. Een goede stemmer kost tegenwoordig een kapitaal.

- De piano ontstemd? zei moeder tegen haar. Ik ben verdorie ontstemd! Hij heeft maar...

Nania tikte op haar schouder. Moeder keek argwanend de tuin in. Aan het geluid van een dichtvallende poort te horen, was zoonlief gevlucht.

Lynn stond op.

- Het lijkt me zo wel duidelijk, zei ze. Hij heeft er geen zin in. Laat die jongen af en toe een leuk mopje spelen, of stuur hem naar de muziekschool, als u het niet laten kunt. Ik ben hier klaar mee.

- Welja, zei moeder gebelgd, laat zo'n jongen maar op een laag niveau blijven. Stel je eens voor, dat hij zich ontwikkelt. Nee, hij kan beter zijn plaats kennen.

- Mam...

- Moet u niet naar Angola, mevrouw? vroeg Lynn met een uitgestreken gezicht.

Moeder keek Nania aan.

- Wat bedoelt ze daarmee?

- Je draaft een beetje door, beste mams. Lynn geeft alleen maar haar eerlijke mening.

- Nou, dan zal ik iemand moeten zoeken die er wel verstand van heeft, nietwaar?

- Doet u dat, zei Lynn, terwijl ze in de deuropening ging staan. Ga je mee, Nania?

- Werkelijk, zei moeder. Ik had niet verwacht dat iemand met talent, zoals u zogenaamd zou hebben, zo veel belang hecht aan regels. Het is net alsof u alleen maar in ambtelijke richtlijnen geïnteresseerd bent en niet in de praktijk. Denkt u nou werkelijk, dat het publiek zich af gaat zitten vragen of die pianist op het podium wel z'n HAVO gehaald heeft? Het gaat hier om muziek, hoor. Om gevoel, niet om diploma's. Dat ik u dat nog uit moet leggen...

Lynn trok zwijsend haar jas aan, wachtte tot Nania klaar was en trok toen de voordeur open.

- Nog een goedemiddag, zei Lynn en ze stapte naar buiten.

Nania gaf haar moeder vluchtig een kus op de wang en liep achter Lynn over het pad naar de stoep.

Lynn aarzelde even, tot Nania naar rechts wees. Ze namen dezelfde route terug.

In de deuropening stond de moeder van Nania te twijfelen tussen een scheldwoord of een snedige opmerking. Om de buurt niet omlaag te halen, besloot ze de voordeur met een knal dicht te smijten.

- Sorry, zei Nania tegen Lynn.

- Ze bedoelt het goed.

- Ja, dat wel, maar ze was behoorlijk hatelijk.

- Och...

- Jij trouwens ook, met je Angola.
- Ja, glimlachte Lynn. Een beetje plezier mocht ik er toch wel aan beleven?
- Je had gelijk, trouwens.
- Waarin?
- Nou, je zei op de heenweg al, dat je waarschijnlijk niets voor mijn broertje kon doen.
- O, dat. Wie weet, misschien heb ik wel iets voor hem gedaan.
- O ja? zei Nania. Wat dan?
- Als ik me niet vergis, gaat die piano over een tijdje de deur uit.
- Denk je?
- Eens zal de piano gestemd moeten worden. Dat zal je moeder er niet voor over hebben. Nu niet meer. Stemmen is namelijk duur.
- Als mijn broer er plezier aan beleeft, betaalt ze wel.
- Misschien. Maar ik heb zo het gevoel, dat ik gelijk krijg.
- Gevoel?
- Ja, zei Lynn. Gevoel. Ook ik heb gevoelens.
- Dan is er toch nog hoop voor je.
- Gelukkig wel.
- Die moeder van me... zuchtte Nania.
- Ze is niet de enige, die niet op de hoogte is. Tenslotte...
- Tenslotte wat?
- Van muziek... weten wij niet veel.